

KUTSESTANDARD

Noorsootöötaja, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Noorsootöötaja, tase 6	6

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Laagrikasvataja, tase 6	6
Laagri juhataja, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Noorsootöötaja, tase 6 tegeleb praktilise noorsootöö korraldamise ning noorsootöö organisatsioonide ja/või asutuste juhtimisega. 6. taseme noorsootöötaja töö sisu on individuaalne töö noore ja noortegruppidega, mitteformaalse õppe tegevustesse kaasamine ja tingimuste loomine noore omaalgatuse ning vastutuse arenguks. Ta loob usaldusliku suhte ja teeb koostööd noorte, nende vanemate, teiste huvi- ja sidusgruppide ning valdkondade spetsialistidega. Noorsootöötaja, tase 6 arendab noortevaldkonda ja töö oma organisatsioonis koostöös oma kolleegidega. 6. taseme noorsootöötaja juhendab teisi noorsootöötajaid, vabatahtlikke, praktikante jt ning osaleb võrgustiku töös. Noorsootöö kutsealal on ka noorsootöötaja, tase 4 ja noorsootöötaja, tase 7 kutsed. 4. taseme noorsootöötaja tegeleb praktilise noorsootöö korraldamisega, mis võib toimuda ka kõrgema taseme noorsootöötaja juhendamisel. 7. taseme noorsootöötaja arendab noortevaldkonda kohalikul ja riiklikul tasandil, juhhib noorsootöö asutusi, organisatsioone ja erialavõrgustikke ning juhendab teiste noorsootöötajate tööd. Noorsootöötaja lähtub oma töös noorsootöö põhimõtetest ning rakendab erinevaid tegevusi ja meetodeid sõltuvalt noorsootöö valdkonna eripärast, eesmärgist, sihtgrupist, noorsootöö tegemise kohast ja situatsioonist. Noorsootöötaja on teadlik noorte elu tegelikkusest ja kohalikest oludest, oskab hinnata noore olukorda ja vajadusi, valida ja rakendada sobivaid meetodeid ning analüüsida tehtud töö mõjust.
A.2 Tööosad
6. taseme noorsootöötaja kutse koosneb järgmistest tööosadest ja -ülesannetest: A.2.1. Noorsootöö korraldamine 2.1.1 Noorte arenguvajaduste (sh mitteformaalsete õpieesmärkide) ja tugevuste/võimete kaardistamine

- 2.1.2 Mitteformaalset õpet toetavate tegevuste kavandamine
- 2.1.3 Noorte mitteformaalset õpet toetavate mitmekesiste tegevuste juhendamine ja selleks tingimuste loomine
- 2.1.4 Noorsootöö keskkondade, meetodite ja IKT-vahendite kasutamine, mitmekesistamine ja arendamine
- 2.1.5 Noorte kaasamine (sh vähemate võimaluste ja erivajadustega noored)
- 2.1.6 Osalusmotivatsiooni ja -harjumuste kujundamine
- 2.1.7 Omaalgatuse toetamine ja võimaluste loomine nende elluviimiseks
- 2.1.8 Eestvedamise, ettevõtlikkuse julgustamine
- 2.1.9 Tervisekäitumise ja keskkonnasäästliku eluviisi toetamine
- 2.1.10 Õigusrikkumiste ennetamine, õiguskultuuri käitumise kujundamine
- 2.1.11 Kultuuridevahelises õppes osalemine, selle toetamine ja arendamine
- 2.1.12 Kogetu ja saavutatu hindamine koos noortega, tagasiside andmine, eneseanalüüsi juhendamine
- A.2.2. Noorteinfo vahendamine ja noorte nõustamine
 - 2.2.1 Noorte infovajaduse kaardistamine
 - 2.2.2 Informatsiooni kogumine, süstematiseerimine
 - 2.2.3 Noorteinfo teenuse korraldamine, teabe edastamine
 - 2.2.4 Noorteinfo ürituste ja koolituste korraldamine
 - 2.2.5 Inforessursside (sh tehnoloogiliste, kultuuriliste, hariduslike) kasutamine õpetamine
 - 2.2.6 Esmase nõustamine, edasisuunamine, tagasiside andmine (noorele, vanemale, koolile jne)
- A.2.3. Administreerimine ja juhtimine
 - 2.3.1 Administratiivse töö tegemine/põhitegevuste administreerimine
 - 2.3.2 Teadmispõhine juhtimine ja motiveerimine, tagasiside korraldamine
 - 2.3.3 Projektide ja nende tegevuste planeerimine, juhtimine, teostamine, analüüs
 - 2.3.4 Ürituste, huvihariduse ja -tegevuste, laagrite, malevate jne korraldamine
 - 2.3.5 Strateegiline planeerimine (tegevuste eesmärkide saavutamise hindamine ja uute tegevuste algatamine)
 - 2.3.6 Töö tulemuse hindamine ja parendamine
- A.2.4. Võrgustikutöö ja suhtlemine avalikkusega
 - 2.4.1 Suhtlemine avalikkusega, sh noorsootöö tegevuste ja väärtuste tutvustamine
 - 2.4.2 Noorsootöö valdkonnasisene koostöö
 - 2.4.3 Koostöö teiste valdkondade spetsialistidega, vanemate ja huvigruppidega
- A.2.5. Turvalise keskkonna tagamine
 - 2.5.1 Riskitegurite hindamine ja maandamine
 - 2.5.2 Ohutusnõuete järgimine
 - 2.5.3 Ennetustegevuse teostamine
 - 2.5.4 Tegutsemine kriisilukorras
 - 2.5.5 Turvalise keskkonna tagamine ja vastava käitumise kujundamine noortes
- A.2.6. Noortevaldkonna arendamine
 - 2.6.1 Noortepoliitika arendamine
 - 2.6.2 Noorteuuringute ja trendide järjepidev jälgimine ja järgimine
 - 2.6.3 Noorsootöö valdkonda reguleerivate õigusaktide ja strateegiate tundmine, oma tööga seostamine ning nende rakendamine
 - 2.6.4 Eakohaste ja mitmekesiste valikuvõimaluste loomine ja pakkumine tegutsemiseks
 - 2.6.5 Noorte kaasamine tegevuste planeerimisse, teostamisse ja hindamisse, sh mitteorganiseerunud noorte esindatuseks riiklikul, maakondlikul ja kohalikul tasandil
 - 2.6.6 Noorsootöö koordineerimine KOV, maakondlikul või riiklikul tasandil
 - 2.6.7 Osalemine kohalikes, üleriigilistes ja/või rahvusvahelistes töögruppides
- A.2.7. Professionaalne enesearendamine
 - 2.7.1 Eri- ja kutsealane enesetäiendamine
 - 2.7.2 Töö ja tegevuste sisu ning meetodite ajakohastamine
 - 2.7.3 Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine

Noorsootöötaja, tase 6 kutse sisaldab järgmisi osakutseid:

Laagrikasvataja, tase 6, mis moodustub tööosadest A.2.1 ja A.2.5.

Laagri juhataja, tase 6, mis moodustub tööosadest A.2.1, A.2.3 ja A.2.5.

A.3 Töö keskkond ja eripära

6. taseme noorsootöötaja tööaeg on kokkuleppeline, sõltudes asutuse või organisatsiooni töökorraldusest; sageli toimub töö öhtustel aegadel ja nädalavahetustel.

Tema töö nõuab paindlikkust, kiiret kohanemist, erinevate sihtrühmadega suhtlemist, esineb töötamist nii ruumis kui ka välitingimustes. Töö iseloomust tulenevalt võib esineda töölähetusi.

6. taseme noorsootöötaja töötab kohaliku omavalitsuse asutuses, era- või kolmanda sektori institutsioonis, sh valla- või linnavalitsuses, üldhariduskoolis, huvikoolis, noortekeskuses, noorte teavitamis- ja nõustamiskeskuses, noorteühingus, noortelaagris, kirikus, raamatukogus, kultuuri- ja spordiasutuses jms.

A.4 Töövahendid

Noorsootöötaja peamised töövahendid on kontoritarbed, ja -tehnik ning erivahendid vastavalt töö spetsiifikale (nt spordi-, matka-, muusika-, kunsti-, IT- jm vahendid).

A.5 Töök vajalikud isikuomadused

Töös noorsootöötajana on olulised empaatiavõime, sallivus ja avatus, loovus ja algatusvõime, vastutustunne, stressitaluvus, enesekehtestamine ning koostöövalmidus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on 6. taseme noorsootöötajal rakenduskõrgharidus või bakalaureusekraad, läbitud erialane koolitus ning tal on töö käigus omandatud kutseoskused.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Noorsootöötaja, noortekeskuse juhataja, noorsootöö spetsialist, huvijuht, ringijuht, laagrikasvataja, laagri juhataja, noorteinfo spetsialist, huvihariduse spetsialist jm.

A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Regulatsioonid noorsootöötajana töötamiseks (piirang lastega töötamiseks, nõuded laagrikasvatajale, laagri juhatajale jne) on toodud noorsootöö seaduses ja Eesti Vabariigi lastekaitse seaduses.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Noorsootöötaja, tase 6 kutse moodustub kaheksast kompetentsist. Kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 - B.2.7 ja B.2.8 (lähiv kompetents) tõendamine.

Laagrikasvataja, tase 6 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.5 ja B.2.8 tõendamine.

Laagri juhataja, tase 6 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.3, B.2.5 ja B.2.8 tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Noorsootöö korraldamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) kaardistab regulaarselt ise või juhendab madalama taseme noorsootöötajat noorte arenguvajaduste ja õpieesmärkide selgitamisel, lähtudes noorte vajadustest ja organisatsiooni arengukavast; vastavalt piirkondliku kaardistuse tulemustele saab tagasisidet ning arvestab sellega tegevuskava planeerimisel ja õpieesmärkide seadmisel;
- 2) koordineerib erinevate mitteformaalse õppe tegevusi vastavalt organisatsiooni arengukavale; jälgib regulaarselt õpieesmärkide täitmist mitteformaalsetes tegevustes vastavalt kinnitatud tegevuskavale;
- 3) algatab, viib ellu ja koordineerib mitteformaalse õppe tegevusi (nt avatud noorsootöö erinevad vormid, laagrid, malevad, huviringid, koolitused) ja algatusi, mis arendavad noorte võimeid ja huve, arvestades noorte vajadusi, soove, organisatsiooni arengukava ja kinnitatud tegevuskava ning kaasates noori, kolleege ja teisi partnereid;
- 4) kasutab noorte tervikliku arengu toetamiseks ja noorte õpieesmärkide elluviimiseks erinevaid meetodeid, varieerib ja arendab keskkondi ning meetodeid, arvestades kinnitatud tegevuskava;
- 5) kaasab noori (sh vähemate võimaluste ja/või erivajadustega noori), rakendades erinevaid meetodeid; kaardistab nende vajadused/huvid, analüüsib neid ning teeb kokkuvõtteid, millest lähtuvalt planeerib koos noortega tegevusi

ja toetab nende elluviimist sobival moel, järgides organisatsiooni põhimõtteid; motiveerib ja julgustab noori tegutsema, märkab ja tunnustab nende edusamme; vajaduse korral kaasab spetsialiste või suunab sobivatesse programmidesse tulenevalt noore huvist või (eri)vajadustest, kohandades tingimused nende vajadustele vastavaks;

6) tutvustab noortele erinevaid osalusvorme (nt osaluskogud, noorteühendused, õpilasesindused, projektipõhine ja vabatahtlik tegevus), arvestades noorte huvisid, olemasolevaid võimalusi ja konteksti, kaasates vajaduse korral spetsialiste; motiveerib noori neis osalema; toetab noori osaluskogude loomisel ja jätkusuutliku tegevuse arendamisel, valides meetodi vastavalt olukorrale/kontekstile;

7) tutvustab noortele aktiivse osaluse põhimõtteid ja omaalgatuse võimalusi, kaasates vajaduse korral täiendavaid spetsialiste; motiveerib noori omaalgatuslikeks ettevõtmisteks, arvestades seejuures noorte vajadusi, huvisid ja konteksti; toetab noorte omaalgatust, suunates ja juhendades neid ideede elluviimisel sobival moel;

8) tutvustab noortele eestvedamise ja ettevõtlikkuse põhimõtteid ja võimalusi, kaasates vajaduse korral täiendavaid spetsialiste; motiveerib noori eestvedamisele ja/või ettevõtlusele, arvestades noorte vajadusi, huvisid ja võimalusi; toetab noore liidriks kujunemist ja ettevõtlikkust, suunates ja juhendades neid oma ideede elluviimisel sobival moel;

9) tutvustab keskkonnasäästliku ja tervisliku eluviisi (sh seksuaalkasvatuse, sõltuvus- ja teiste riskikäitumiste ennetamise) põhimõtteid ja võimalusi ning aitab noortel teadvustada nende olulisust, näidates ka isiklikku eeskuju; kasutades olemasolevaid õppematerjale, korraldades koolitusi jne; aitab arendada keskkonnasäästlikku ja tervislikku keskkonda, tegutsedes ressursisäästlikult; märkab riskikäitumist ja reageerib sellele asjakohaselt, kaasates vajaduse korral spetsialiste; algatab ja toetab temaatiliste tegevuste jms korraldamist;

10) osaleb, kavandab ja koordineerib seadusekuulekate hoiakute kujunemist ja õigusrikkumiste ennetustegevuste korraldamist koostöös noorte ja spetsialistide võrgustikuga; hoiab end kursis ennetusvaldkonna informatsiooniga ning reageerib olukordadele asjakohaselt, tehes vajadusel koostööd spetsialistidega; koondab ja analüüsib tegevuste tulemusi ja teeb tõenduspõhiseid ettepanekuid ennetustegevuste planeerimiseks;

11) korraldab kultuuridevahelist õpet, kasutades erinevaid meetodeid ja koostöövõrgustikku, tutvustades nii oma kui ka teiste kultuuride sarnasusi, traditsioone ning kultuuri mõju identiteedi kujunemisel; vajaduse korral on saatjaks rahvusvahelistes noorteprojektides ja õppereisidel, valmistades noori ette uue kultuuriga tutvumiseks ja toetades nende kohanemist ning õppimist, tuginedes kultuuridevahelise õppimise kontseptsioonile;

12) aitab noortel mõtestada kogetut ja saavutatut, esitades suunavaid küsimusi, valmistades ette analüüsivorme/meetodeid ning tutvustades eneseanalüüsi võimaldavaid meetodeid ja keskkondi; annab konstruktiivset tagasisidet ja avaldab tunnustust, lähtudes seatud õpieesmärkidest.

Teadmised:

- 1) kasvatusteaduste põhimõtted ja suunised;
- 2) noorte ealised, emotsionaalsed ja käitumuslikud iseärasused;
- 3) noortevaldkonna seadusandlus.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.2 Noorteinfo vahendamine ja noorte nõustamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) kaardistab noorte infovajaduse (vajadused, huvid, edastamise ja vahendamise viisid, aeg jm), kogudes tagasisidet noortelt, kasutades sobivaid meetodeid; teeb koostööd vastavate alade spetsialistidega;
- 2) lähtuvalt noorte infovajadusest kogub vastavat infot, kasutades erinevaid meetodeid ja usaldusväärseid ja kontrollitud allikaid, kaasajastab infot regulaarselt; süstematiseerib infot, arvestades noorte infovajaduse prioriteetide/kategooriatega ning noorte vanuse, haridustaseme, kultuuritausta, keelekasutuse jm-ga;
- 3) korraldab noorteinfo teenust, arvestades noorte vajadusi, võimalusi ning lähtub oma töös noorteinfo teenusstandardist ja ERYICA (European Youth Information and Counselling Agency) noorteinfo vahendamise põhimõtetest; edastab usaldusväärset ja süstematiseeritud infot nii otse kui erinevate infokanalite kaudu (ajakirjandus, televisioon, raadio, internetipõhised kanalid jne); teeb koostööd teiste noorteinfot pakkuvate organisatsioonidega, osaledes võrgustike töös ja vahetades nendega infot;
- 4) korraldab noorteinfo üritusi (loenguid, infopäevi koolides, messidel jne) ja koolitusi, leides koha, valmistades ette materjalid ja programmid, arvestades noorte vajadusi ja huve, kaasates sobivaid spetsialiste;
- 5) õpetab noori sobivate meetoditega erinevaid infokanaleid ja -ressursse kasutama, kaasates vajaduse korral erialaspetsialiste;
- 6) tegeleb noore esmase nõustamisega, leiab lahenduse või suunab erialaspetsialisti juurde; teeb juhtumite osas koostööd teiste noorsootöötajate, lapsevanemate, kooli, lastekaitse jms-ga, andes infot ja/või tagasisidet, järgides konfidentsiaalsuse nõudeid.

Teadmised:

- 1) virtuaalne noorsootöö;

2) nõustamine.	
Hindamismeetod (id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.	
B.2.3 Administreerimine ja juhtimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) planeerib oma ülesannetega seotud tegevuseelarvet vastavalt organisatsiooni tegevuskavale ja/või sõlmitud lepingutele ja järgib kinnitatud eelarvet; koostab tegevus- ja kuluaruandeid vastavalt organisatsiooni vajadustele ja nõudmistele; korraldab vajalikke asjaajamistoiminguid, lähtudes organisatsiooni sisekorraeskirjast ja teistest ettekirjutustest; 2) annab tagasisidet noortele, lapsevanematele, kolleegidele, koostööpartneritele, juhtkonnale jne vastavalt küsitule või lähtudes organisatsiooni vajadustest; küsib tagasisidet noortelt, kolleegidelt, koostööpartneritelt, juhtkonnalt oma tegevuste parendamiseks, lähtudes organisatsiooni arengukavast; hoiab end kursis ja arvestab töö seisukohalt olulise taustainfoga; 3) algatab projekte või osaleb projektide planeerimisel, tehes koostööd kolleegide, finantseerijate ja huvigruppidega ning kaasates noori; korraldab projektitegevuste elluviimist, lähtudes projekti eesmärkidest ja kinnitatud tegevuskavast; osaleb projekti aruande ja analüüsi koostamises, lähtudes projekti rahastaja ja organisatsiooni nõudmistest; 4) planeerib ja korraldab tegevusi (sündmusi, laagreid jm); kogub erinevatelt sihtrühmadelt infot, analüüsib seda, tutvustab kolleegidele ja arvestab sellega edasise töö planeerimisel; teeb algatusettepanekuid tegevuste parendamiseks ja arendamiseks; otsib koostööpartnereid; 5) osaleb strateegilises planeerimises, mille käigus jälgib ning täidab organisatsiooni arengukava ja strateegiaid oma töövaldkonna piires, hindab ja analüüsib tulemusi ning teeb ettepanekuid oma valdkonna tegevuskava muutmiseks/ uuendamiseks; 6) teadvustab ja sõnastab oma vastutusalas olevate tegevuste tulemusnäitajaid ning kavandab tegevusi neid arvestades; rakendades erinevaid meetodeid, uurib erinevate sidus- ja sihtgruppide tagasisidet ja analüüsib saadud tulemusi ning planeerib vastavaid parendustegevusi; on teadlik olulisematest noorsootöö kvaliteedialastest suundumustest, uuringutest ja tugimaterjalidest kohalikul ja üleriigilisel tasandil.	
Teadmised: 1) juhtimise (sh projektijuhtimise) ja organisatsioonikäitumise põhimõtted; 2) ühiskonna toimimise põhimõtted (Eesti, Euroopa ja maailma kultuuriruum, riigikorralduse ja säästva arengu põhimõtted jne).	
Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.	
B.2.4 Võrgustikutöö ja suhtlemine avalikkusega	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) tutvustab avalikkusele oma organisatsiooni noorsootöö tegevusi ja väärtusi, kasutades selleks mitmesuguseid võimalusi (artiklid, pressiteated, koosolekud, sotsiaalvõrgustikud jne); 2) teeb koostööd noorsootöö valdkonna erinevate osapooltega ning vajaduse korral loob uusi koostöövorme, suurendades seeläbi valdkonna sidusust; 3) teeb koostööd lastevanemate, haridus- ja sotsiaalasutuste ja teiste valdkondade osapooltega ning vajaduse korral loob uusi koostöövorme, suurendades seeläbi noortevaldkonna lõimitust teiste valdkondadega.	
Teadmised: 1) noortevaldkonna institutsionaalne korraldus, sh noortevaldkonna katusorganisatsioonid. 2) kommunikatsiooni (sh avaliku esinemise) alused.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.	
B.2.5 Turvalise keskkonna tagamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) osaleb riskitegurite hindamisel, analüüsil ja maandamisel vastavalt organisatsioonis kehtestatud korrale; pöördub riskitegurite ilmnemisel lahenduste leidmiseks vastavate ametkondade/isikute poole, arvestades organisatsiooni regulatsioone; 2) korraldab oma töö noortega turvalises keskkonnas, järgides ohutusnõudeid; ohuolukordades reageerib asjakohaselt ja/või pöördub vastavate isikute/ametite poole; tutvustab nõudeid kolleegidele ja vajadusel noortele ning lapsevanematele; nõuete mittetäitmise või vastavusest erinevise korral korraldab nõuetekohaste tingimuste täitmise vms;	

3) algatab ja korraldab ohutusalaseid ennetustegevusi (nt projekte, programme, õppusi, ühekordset tegevust), võimaluse korral kaasates sobivaid partnereid, teeb kokkuvõtted; osaleb teiste algatatud ennetustegevuses (võrgustikus), vahendab ennetustegevusega seotud partnerite ja kolleegide infot ja kontakte;

4) vajaduse korral on läbinud esmaabikoolituse ning tegutseb kriisilukorras vastavalt töökorraldusreeglitele ja olukorrale; annab esmaabi vastavalt oma pädevusele; vajaduse korral juhendab teisi noorsootöötajaid kriisijuhtumite lahendamisel; pöördub abi saamiseks vastavate inimeste või instantside poole;

5) loob noortele tingimused usalduslike suhete tekkeks ja arenemiseks, valides suhtlemiseks sobiva viisi; jälgib ja juhib/toetab suhete kujunemist, arvestades nii grupiprotsesse kui ka noore individuaalset arengut; toetab teisi noorsootöötajaid turvalise keskkonna loomisel, kasutades selleks erinevaid meetodeid.

Teadmised:

- 1) tegevust puudutav seadusandlus, laagrikasvataja või laagri juhataja osakutse puhul vähemalt laagritegevust puudutav;
- 2) tervisekaitsealased nõuded ja tervisekäitumise alused, sh hügieen laagrikasvataja ja laagri juhataja osakutse puhul vähemalt laagritegevust puudutav;
- 3) pääste- ja ohutusalased nõuded.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.6 Noortevaldkonna arendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) hoiab end kursis noortepoliitika arengutega kohalikul ja riiklikul tasandil ning seostab nendega oma töövaldkonna arenguid, kavandades ja viies ellu noortepoliitika prioriteetidega kooskõlalisi tegevusi oma töövaldkonnas/organisatsioonis; teeb koostööd partneritega noorsootöö sidusvaldkondadest (formaalharidus, sotsiaalhoolekanne, tervishoid jms) erinevate algatuste, projektide ja programmide raames; motiveerib ja kaasab noori noortepoliitiliste otsuste kujundamisel osalema läbi asjakohaste sündmuste korraldamise, toetamise jms;
- 2) hoiab end kursis noorteseire ja noortevaldkonna uuringutega ning neis ilmnevate trendidega, osaledes vastavasisulistest koolitus- ja infotegevustes ning tutvudes uuringutega omal käel; arvestab omandatud teadmisi oma igapäevatöö planeerimisel ja elluviimisel;
- 3) hoiab end kursis riiklike noorsootöö valdkonda reguleerivate alusdokumentidega (nt õigusaktid, strateegia) ning nendele vastavalt kujundab oma töövaldkonna arenguid, kavandades ja viies ellu nendega kooskõlalisi tegevusi oma töövaldkonnas/organisatsioonis; võimaluse korral osaleb ja/või koordineerib noorsootöö valdkonda reguleerivate strateegiate jm tugidokumentide väljatöötamist oma vastutusala piires;
- 4) loob noortele eakohaseid ja mitmekesiseid võimalusi arenemiseks/tegutsemiseks vastavalt organisatsioonis kehtestatud korrale ja võimalustele, koostades tegevuskava ning leides juhendajad, leiab lisaressursse; toetab noorte organiseerumist ühingutesse, õpilasesindusse, noortekogusse jne, valides sobivaid meetodeid, leides noortele võimalusi eneseteostamiseks, oma arvamuse kuuldavakstegemiseks ning olles neile toeks;
- 5) kaasab noori ja teisi sihtrühmi läbi uuringute, võrgustikutöö, ümarlaudade, koosolekute jt meetodite ning arvestab tegevuskavade ja/või tööplaani loomisel noorte soovide, huvide ning arenguvajadustega; kaasab noori ja võimalusel koostöövõrgustikku tegevuste elluviimisel ning hilisemal analüüsimisel, millele järgneb uute tegevuste planeerimine;
- 6) aitab KOV, maakondliku või riikliku tasandi noorsootöötajat või organisatsiooni uuringute, seminaride jm vajalike tegevuste korraldamisel, olles koostööpartner vajalikule noorsootööd koordineerivale instantsile; võimaluse korral korraldab/koordineerib mitmesuguste tegevuste kaudu noorsootööd väljaspool oma organisatsiooni;
- 7) osaleb kohalike, võimalusel üleriigiliste ja/või rahvusvaheliste noorsootööd arendavate töögruppide tegevustes, täites töögrupi tööst tulenevaid ülesandeid; moodustab vajadusel töörühmi oma organisatsioonis ja koordineerib nende tööd.

Teadmised:

- 1) noortevaldkonna, sh noortepoliitika ja noorsootöö alused Eesti ja Euroopa Liidu tasandil;
- 2) noorsootöö sidusvaldkondade olulisemad arengusuunad.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.7 Professionaalne enesearendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) analüüsib iseseisvalt ja/või juhendamisel oma tööd, kasutades erinevaid eneseanalüüsi meetodeid; täiendab ennast järjepidevalt vastavalt eri- või kutsealanoüetele, õppides iseseisvalt, võimalusel ja/või vajaduse korral toetudes mentorile, osaledes täienduskursustel jne; jagab oma teadmisi teistele kolleegidele, olles neile mentoriks, viies läbi koolitusi, töötube vms; osaleb võimalusel erialavõrgustike töös;

2) korraldab nii individuaalset kui ka grupiviisilist töö ja tegevuste sisu ning meetodite ajakohastamise analüüsi, sh koondab ettepanekuid, teeb järeldusi, jõuab ajakohastatud tõendus põhiste meetoditeni ja pakub neid välja, mõeldes läbi ka meetodite kasutamise võimalused; hoiab end kursis töö sisu puudutavate meetodite arenguga, käies võimalusel täienduskoolitustel; 3) tegeleb eneseanalüüsiga ja hoiab oma vaimset, füüsilist ja emotsionaalset tervist ning toetab kolleege, sh teeb vajadusel esmatasandi tööjuhendamist; teeb ettepanekuid töökeskkonna parandamiseks organisatsioonis (nt töö juhendamiseks, supervisooni, kovisiooni jm rakendamiseks).
Teadmised: 1) noortevaldkonna uuringud; 2) enesearenduse võimalused.
Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.8 Noorsootöötaja, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1 ning ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 2 „Keeleoskuse hindamise skaala“); 2) kasutab oma töös arvutit tasemetel: AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond, AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus, AO3 – Tekstitöötlus, AO4 – Tabelitöötlus, AO5 – Andmebaasid, AO6 – Esitlus, AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon (vt lisa 3 „Arvuti kasutamise oskuse kriteeriumid“); 3) juhendab oma töös noorsootöötaja kutse-eetikast (vt lisa 1 „Kutse-eetika noorsootöös“); 4) oma isikliku eeskujuga näitab sallivust erineva taustaga inimeste suhtes, suhtudes inimestesse sõbralikult ja eelarvamustevabalt ning rakendab sobivaid meetodeid võrdsete võimaluste pakkumiseks kõigile noortele; kasvatab noortes sallivust erineva taustaga inimeste suhtes ning ennetab nende tõrjutust; teavitab noori nende õigustest ja võimalustest ja kohustustest; 5) loob suhtluspartneriga kontakti, hoiab seda, annab tagasisidet, lahendab tekkinud suhtlusprobleeme, kehtestab end adekvaatselt, rakendades aktiivse kuulamise ja/või kehtestamise põhimõtteid ning sobivaid probleemide lahendamise meetodeid; vajaduse korral juhib delikaatselt noore või noorsootöötaja tähelepanu suhtlemisvigadele ning toetab ja juhendab nende parandamist; isikliku eeskujuga toetab madalama taseme noorsootöötajat sarnaste probleemide lahendamisel; täiendab enda suhtlemisoskuseid sobivaid võimalusi kasutades (koolitused, kirjandus jms); 6) planeerib oma tööd lühi- ja pikaajaliselt, seades vastavad eesmärgid lähtuvalt noorte vajadustest ja huvidest ning arvestades organisatsiooni tööpõhimõtteid, võimalusi ja vajadusi; jälgib oma plaani täitmist, koostades kokkuvõtteid, aruandeid vms; korrigeerib plaane ja kooskõlastab muudatused asjas puutuvate kolleegidega; 7) julgustab ja toetab noorte osalust kodanikuühiskonna tegevustes (sh vabatahtlik tegevus), oma organisatsioonis, ühiskonnas tervikuna ning esindusdemokraatias, rakendades mitmesuguseid õppemeetodeid, jagades infot, tunnustades noorte initsiatiivi, algatades diskussioone ja debatte noorte ja otsustajate vahel jne; 8) hoiab end kursis noortepoliitika põhisuundade ja noorsootöö alustega, arvestades nendega oma töö planeerimisel ja elluviimisel; 9) järgib noorsootöö aluseks olevaid väärtusi, kaasates tegevustesse erinevaid sihtgruppe (nt erivajadusega noored, eakad, eri rahvusest inimesed, lapsevanemad) ning olles ise oma tegevuse ja käitumisega eeskujuks.	
Teadmised: 1) noortevaldkonna, sh noortepoliitika ja noorsootöö alused Eestis ja Euroopa Liidus (seadusandlus, strateegilised dokumendid, põhimõtted, väärtused, kujunemislugu).	
Hindamismeetod(id): Läbivat kompetentsi hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega integreeritult.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-21112012-2.2/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Triino Lest, Eesti Huvijuhtide Liit Epp Reedik, Eesti Noorsootöö Keskus Andres Kask, Huvikeskuste Juhtide Kogu HAKK Ilona-Evelyn Rannala, Eesti Noorsootöötajate Ühendus Edgar Schlummer, Eesti Noorsootöö Keskus Riina Vaap, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus Ülly Enn, Euroopa Noored Eesti büroo, SA Archimedes
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	9
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	21.11.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	14.11.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2635 Sotsiaaltöötajad ja nõustajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Youth worker, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutse-eeetika noorsootöös	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Arvuti kasutamise oskused	